

Speels op en rond het water

Heerlijk, het wordt zomer! Wat is er leuker dan samen met je hond naar het water te gaan? Er zijn mogelijkheden genoeg: een lange strandwandeling maken, pootjebaden of zwemmen, spelletjes doen, samen met je hond een watersport beoefenen. Het gevoel van vrijheid beleven en samen genieten bij een meer of aan zee.

Tekst: Trudie Ruffen.

IS IEDERE HOND EEN WATERRAT?

Er zijn honden die van nature dol zijn op zwemmen. Anderen houden het bij pootjebaden of spelen liever op het strand. Rassen die voor waterwerk zijn gefokt zoals Labrador Retrievers, New Foundlanders en Portugese Waterhonden zijn van nature dol op water en hebben al snel door hoe zwemmen werkt. Vooral werkhondenrassen vinden het leuk om ballen uit het water te halen. Of een hond water leuk vindt, hangt af van het (ras) type en of hij op een positieve manier aan water is gewend.

MISVERSTAND

Het idee dat alle honden kunnen zwemmen, is een misverstand. Honden moeten net als wij

het zwemmen leren. In ons waterrijke land is het nuttig een hond aan water te wennen. Het komt het plezier en zijn veiligheid ten goede. Er zijn ook honden die door hun lichaamsbouw minder goed of niet kunnen zwemmen. Honden met 'korte neuzen' zoals Bulldoggen krijgen het snel benauwd. Kortbenige rassen met zware lichamen zoals de Franse Basset, kunnen met zwemmen problemen ondervinden. Extreem lange vachten kunnen in water topzwaar worden. Dat wil niet zeggen zij het water niet in zullen gaan! Honden kunnen niet risico's inschatten en daarom is het verstandig om honden bij water in de gaten te houden.

LATEN WENNEN AAN WATER

Ga er van uit dat de eerste kennismaking veilig én leuk voor de hond moet zijn. Zet een hond nooit zomaar in het water maar laat hem in zijn eigen tempo wennen. Een hond leert makkelijker wanneer je in een ontspannen sfeer, vaak én kort oefent. Spelenderwijs, samen met andere honden die het water ingaan en ga zelf het water

Foto: Dog Walk Trail.

in! Begin in ondiep water en bij een aangename temperatuur. De oever moet geleidelijk aflopen en mag niet drassig zijn. Mits de buitentemperatuur en de temperatuur van het water het toelaat, kunnen pups die gevaccineerd zijn tegen Leptospirose (ziekte van Weil) al aan water worden gewend, immers 'jong geleerd is oud gedaan'.

ZWEMMEN LEREN

Je kunt ervoor kiezen om de hond (in het begin) een zwemvest te laten dragen. Dit drijfhuilmiddel voorkomt dat een hond paniekerig wordt wanneer hij geen grond meer onder zijn voeten voelt en het helpt hem horizontaal te blijven. Hij zal daardoor sneller leren zwemmen. Het is aan te raden om hem thuis al het zwemvest te laten dragen zodat hij er al aan is gewend. Wil je geen zwemvest gebruiken? Maak dan gebruik van een geschikt borsttuigje met een handvat en waarin de hond niet belemmerd wordt in zijn bewegingen. Een halsband is minder geschikt omdat bij spanning op de lijn snel stress en angst ontstaat. Maak gebruik van een lichte, lange lijn (drijflijn) en neem een drijvend speeltje en lekkere hapjes mee.

STAP VOOR STAP

- Ga zelf het water in en zorg ervoor dat je niet aan de lijn trekt. Gedraag jezelf rustig en moedig de hond niet aan maar laat hem in zijn eigen tempo wennen.
- Wanneer de hond zich vrij in het water gedraagt, kun je hem aanmoedigen naar je toe te komen. Een drijvend speeltje kan daarbij helpen.
- Ga geleidelijk wat verder het water in. Wanneer het water dieper wordt, is een hond geneigd stil te blijven staan of terug te lopen. De lijn voorkomt dat hij terug kan lopen maar trek niet aan de lijn omdat dit de hond angstig maakt! Zijn achterlijf zakt naar beneden en in een poging zijn kop boven water te houden slaat hij met zijn voorpoten op het water. Dit is vermoeiend en veel honden verliezen hierdoor het plezier in het water, wat natuurlijk begrijpelijk is. Om dat te voorkomen kun je de lijn iets laten vieren zodat de hond weer grond onder de voeten voelt.
- Het is de bedoeling dat de hond in een horizontale positie blijft. Zwemmen gaat dan bijna vanzelf. Je kunt hem een handje helpen door een hand onder zijn buik te houden (zonder in zijn buik te knijpen!) en hem zo naar iets dieper water te brengen. Wanneer hij een zwemvest draagt blijft hij vanzelf in een horizontale positie. Haal je hand voorzichtig weg wanneer hij zelfstandig zwemt. Met deze manier zal hij snel leren dat zwemmen leuk is.
- Blijft de hond in een horizontale positie, dan zwemt hij! Draai dan rustig om en loop terug naar het ondiepe gedeelte.
- Herhaal deze oefening een paar keer en laat hem steeds een beetje verder zwemmen. Heeft de hond het door? Oefen dan ook op een andere locaties.

Foto: Anneke Gorris.

Foto: Anneke Gorris.

HET NUT VAN EEN ZWEMVEST

Een zwemvest voorkomt verdrinking. Het is een onmisbaar veiligheidshulpmiddel op een boot en bij hondenwatersport en een aanrader voor honden die niet kunnen zwemmen en die mee gaan naar het water.

Een zwemvest kan ook als hulpmiddel dienen bij het leren zwemmen. Hondenzwemvesten zijn verkrijgbaar bij watersportwinkels en dierenspeciaalzaken. Er zijn verschillende kwaliteiten te koop. En aangezien honden er natuurlijk in veel vormen en maten zijn, kunnen deze tips helpen bij het kiezen van het juiste zwemvest voor je hond.

Een zwemvest moet goed passend en comfortabel zijn. Neem de maten van je hond op of neem hem mee naar een winkel om het vest te passen. Let er bij een reu op dat er geen band over zijn geslachtdeel loopt. Brede buikbanden zijn bij optillen prettiger voor de hond dan smalle bandjes. Een zwemvest waarbij de hond in een normale zwemhouding (horizontaal) blijft is ideaal, een borstband met drijfvermogen voorkomt dat zijn kop onder water gaat. Het zwemvest moet voorzien zijn van een stevig handvat en gemaakt van licht materiaal wat ook licht blijft als het nat wordt. Vooral voor kleinere honden is dit belangrijk. Een felle kleur met reflectoren maken de hond goed zichtbaar in het water. Een ring aan het zwemvest om de hond aan te kunnen lijnen is handig.

Maar let op: in sommige situaties wordt een zwemvest afgeraden, bijvoorbeeld waar veel waterplanten groeien en bij kanoën in snelstromend water met takken in het water. Weeg altijd de risico's af en kijk wat de hond al kan.

SAMEN ZWEMMEN

Wanneer de hond kan zwemmen is het een leuke ervaring om samen te zwemmen. Doe je

dit voor het eerst, dan is de kans groot dat de hond naar je toe zwemt. Met zijn nagels kan hij je onbedoeld bezeren. Om dit te voorkomen kun je hem leren tijdens het zwemmen naast je te blijven. Je kunt dat oefenen door naast de zwemmende hond te lopen. Pas jouw snelheid aan zijn zwemtempo aan. Koppel een signaal, bijvoorbeeld 'naast', aan het gewenste gedrag en beloon hem wanneer het goed gaat. Wanneer hij het begrijpt, kun je jezelf geleidelijk kleiner maken zodat de hond aan de nieuwe positie die je inneemt bij het zwemmen kan wennen. Wanneer de hond naast je blijft, kun je zelf een klein stukje naast de hond zwemmen. Bouw de tijd van samen zwemmen langzaam op.

APPORTEREN UIT WATER

Wanneer een hond het apporteren al beheerst en aan water is gewend, is dit een van de leukste spelletjes. Als apporteevoorwerp kan een drijvend zacht speeltje, bal of dummy worden gebruikt. Neem een voldoende groot speeltje zodat het niet in de keel kan schieten. Laat een hond geen stokken apporteren omdat dit ernstige verwondingen aan bek en slokdarm kan veroorzaken. Is jouw hond een fanatieke apporteerder? Let er dan wel op dat hij niet te veel water binnenkrijgt! Dit is slecht voor zijn gezondheid. Watervergiftiging kan op deze manier ontstaan.

Foto: Trudie Rutten.

Foto: Jacqueline Berends-Van Hal.

VOORKOMEN

Omdat voorkomen altijd beter dan genezen is, kun je de hond in een waterrijke omgeving een borsttuig met handvat aan geven zodat je hem in noodsituaties kan vastpakken. Een zwemvest voorkomt verdrinking.

Voor de veiligheid van de hond én om verstoring van watervogels te voorkomen, is het raadzaam om honden die watervogels najagen en jonge honden in een waterrijke omgeving aangeliend te houden. Leer de hond dan ook alleen met toestemming water in te gaan. En belangrijk is om de hond aan water te laten wennen en leer hem zwemmen.

GEZONDHEID

Wanneer de hond wordt meegenomen naar water, is het goed te weten wat de gezondheidsrisico's zijn.

- In de zomer, bij water en in het buitenland loopt een hond sneller **ziektes en parasieten** op. Zwemwater kan besmet zijn en langs de waterkant kunnen zaken liggen die voor honden interessant zijn, maar gevaarlijk zijn als ze ervan eten. Een maag-darm probleem is vaak het gevolg van het eten van kadavers en afval of van het drinken van **verontreinigd water**.
- **Ziekte van Weil** wordt overgedragen door urine van ratten die in het water zwemmen en door urine van honden die besmet zijn met ziekte van Weil. Een vaccinatie voorkomt dat hond de ziekte van Weil oploopt.
- **Botulisme** treedt op in stilstaand water en met hoge temperaturen. Honden kunnen ziek worden wanneer zij eten van besmette

dode vissen en watervogels. Laat ze daarom niet zwemmen wanneer er kadavers in of bij het water liggen.

- **Blauwalg** komt voor in stilstaand zoet én zout water en bij hoge temperaturen en is herkenbaar aan troebel water met blauwige of gelige kleur. Mens en hond kunnen hier erg ziek van worden. Door Rijkswaterstaat wordt officieel zwemwater op blauwalg gecontroleerd.
- **Zoutvergiftiging** ontstaat wanneer de hond (zout) zeewater drinkt. Afhankelijk van de hoeveelheid treedt een zeer ernstige vergiftiging op waaraan een hond kan overlijden. Door van tevoren en tussendoor zoet drinkwater te geven voorkom je meestal dat de hond overmatig van het zoute water drinkt. Blijft de hond toch zeewater drinken, haal hem er dan tijdig bij weg. Honden krijgen ook zout binnen wanneer zij hun vacht drooglikken. Spoel hem daarom na het zwemmen af met zoet water en wrijf hem droog.
- **Waternvergiftiging** ontstaat wanneer een hond te veel water binnenkrijgt. Er treedt verstoring op in het evenwicht van de zouten in het lichaam. Dit kan levensbedreigend zijn. Door langdurig apporteren van ballen uit het water, spelen met een waterslang en dergelijke loopt een hond risico op waternvergiftiging.
- **Vishaakjes** kunnen ernstige verwondingen veroorzaken. Een hond kan een vishaakje binnenkrijgen wanneer hij een vissenkop met daarin een achtergebleven vishaakje opeet of een verloren vishaakje inslikt. Op plaatsen waar gevestigd wordt, is het verstandig honden aangeliend te houden.
- **Leishmania** (parasieten) is een ziekte die veroorzaakt wordt door zandvliegjes. Deze komen voor in kustgebieden, voornamelijk nog in Zuid-Europa, maar naar verwachting binnenkort ook in Nederland. Het is een moeilijk te herkennen ziekte die het immuunsysteem van de hond aantast en veel verschijnselen kent. De Scalibor® tekenband biedt 95% bescherming tegen Leishmania en beschermt de hond ook tegen teken en vlooiën.
- Honden raken hun warmte kwijt door middel van hijgen en via hun voetzolen. Om **oververhitting** te voorkomen kun je de hond een plek in de schaduw geven en hem regelmatig laten zwemmen of pootjebaden of hem goed natmaken. Zorg er ook voor dat hij onbeperkt fris drinkwater ter beschikking heeft. Beperk de activiteiten, dit is vooral van belang voor jonge en enthousiaste honden die zelf geen rust nemen.

Bovenstaande adviezen dragen bij aan meer veiligheid en plezier voor je beste maatje. Op naar een zomer met veel waterpret! ■

Uitgebreide informatie over deze onderwerpen en meer kun je vinden in de boeken die Trudie Rutten schreef: 'Honden aan boord' en 'Honden aan boord editie 2016-2017 - de beste maatjes op 't water' (www.hondenaanboord.nl).